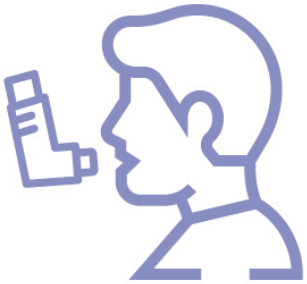
Zdravmat v kocke: Inhalačné prístroje a pomôcky

Zverejnené: 10. augusta 2023 | Autor: MUDr. Martin Zakucia, PharmDr. Silvia Sedliaková

Výber vhodného inhalačného systému určuje lekár po zhodnotení schopností pacienta a jeho možností z pohľadu dychových funkcií a spolupráce. Viac Vám povedia PharmDr. Silvia Sedliaková a MUDr. Martin Zakucia

Inhalačné systémy delíme do 3 základných skupín:

- tlakové dávkovače s odmeranou dávkou, spreje ako dychom aktivované inhalátory alebo sprejové inhalátory s použitím nadstavca,
- suché práškové dávkovače (DPI) s jednodávkovým alebo multidávkovým systémom,
- nebulizátory (kompresorové / dýzové alebo ultrazvukové).

Ako používať inhalátor?

Prvým krokom je príprava inhalátora: pretrepanie, prípadne vloženie kapsuly s liečivom. Dôležitá je vzpriamená poloha hlavy s ľahkým náklonom dozadu. Samotný manéver zahájime **hlbokým výdychom** mimo inhalačný systém – toto je veľmi dôležitý krok, na ktorý pacienti najčastejšie zabúdajú. **Nasleduje nádych** samotného

liečiva, podľa typu (rýchly alebo pomalý), po ňom **je nutné zadržať dych** na približne 5 až 10 sekúnd **s následným pomalým výdychom** mimo inhalátor. V prípade potreby je možné manéver zopakovať o 30 sekúnd. Pri užívaní inhalačných kortikosteroidov **je nutné si po aplikácii vypláchnuť ústa.**

Správna starostlivosť o inhalátor

Správnu funkciu inhalačného systému ovplyvňuje jeho používanie a údržba. Náustok a otvor, cez ktorý je liek uvoľňovaný, je vhodné v prípade viditeľných nečistôt **vytrieť suchým vatovým tampónom**. Kontrolu je lepšie urobiť ihneď po ukončení inhalácie, zabráni sa tým zaschnutiu zvyškov, upchatiu dýzy a zníženiu funkcie inhalátora.

Nebulizačnú komôrku po použití opláchneme čistou vodou a necháme usušiť. Pokiaľ sme nebulizátor používali počas infekčného ochorenia, môže byť nutná dezinfekcia bežnými prostriedkami s následným dôkladným oplachom čistou vodou.

Nebulizačne môžeme aplikovať krátkodobé bronchodilatanciá, inhalačné kortikosteroidy, mukolytiká, niektoré antibiotiká, zvyčajne sa riedia vo fyziologickom roztoku alebo vode pre injekciu podľa pokynov výrobcu. Na zvlhčenie dýchacích ciest a podporu vykašliavania je množné použiť aj čistý fyziologický roztok alebo Vincentku.

Základné odporúčania

Pri liečbe respiračných ochorení ako astma a chronická obštrukčná choroba pľúc, sú lieky podávané formou inhalácie alebo systémovo – perorálne vo forme tabliet, sirupov, roztokov alebo injekčne. V súčasnej dobe je preferované inhalačné podávanie liekov, nakoľko systémové podanie má určité nevýhody v porovnaní s inhaláciou: najmä pomalý nástup účinku po podaní lieku, systémové účinky, relatívne vysoké dávky lieku na prekonanie „ first-pass effect“, čo zároveň zvyšuje riziko vzniku systémových nežiaducich účinkov.

Na základe praxe a liečebných výsledkov je inhalačná liečba liečbou voľby číslo jeden pre svoje výhody. A to liek je dopravený priamo do pľúc, do miesta ochorenia a zmien, čo zaručuje priamy a rýchly nástup účinku, ktorý pacient môže začať pociťovať do 1- 2 minút po inhalácii a podávanie nižšej dávky lieku v porovnaní so systémovým podaním.

Vždy je potrebné mať poruke dostatočné množstvo lieku (počet dávok), eventuálne celé balenie. Prerušenie liečby môže mať za následok zhoršenie zdravotného stavu.

Záchranná/uvoľňovacia liečba – lekár vždy po stanovení diagnózy určí stratégiu liečby v prípade akútneho zhoršenia stavu (určí dávkovanie rýchlo účinkujúceho bronchodilatátora, zvýšenie dávky dlhodobo používaného lieku, prípadne dá súhlas ku krátkodobému pridaniu nového lieku).